

Uitgaan van ontwikkeling

Laatst was ik bij een lezing van Yvonne Loekemeijer over gehechtheidsontwikkeling bij kinderen met autisme. Waar veel visies en methodieken uitgaan van beperkingen waar je vaardigheden voor moet leren, vaak via cognitieve therapieën, komen er gelukkig nu steeds vaker visies die uitgaan van ontwikkeling. Martine Delfos heeft dit natuurlijk altijd al gedaan en gezien, maar gelukkig volgen er meer.

Deze nieuwe methodiek over gehechtheidsontwikkeling is bedacht door een onderzoekster die zelf een zoon heeft met autisme en zij heeft hem geobserveerd, begeleid en ondersteund met de overgang van de fases van gehechtheid. Het is dus echt ontstaan vanuit een ouderwets potje veldwerk, net als de Zwitserse psycholoog Piaget deed. Deze methodiek over gehechtheidsontwikkeling zegt dat we allemaal verschillende fases doorlopen van hechting en iedere fase heeft zijn eigen kenmerken en uitingen. Kinderen met autisme doorlopen deze fases vaak minder snel, maar kunnen met de juiste begeleiding en met veel liefde toch ontwikkelen naar volgende fases. Het doorlopen ervan geeft je de bodem van waaruit je jezelf kunt ontwikkelen én jezelf beter leert te verhouden tot de ander. Hechting is hiermee direct verbonden met je emotionele en sociale ontwikkeling.

Het geeft een interessante kijk op dingen. Een kijk die mild is en die aansluit bij de ander, bij waar de ander staat in zijn of haar ontwikkeling en hoe wij daar dan mee om kunnen gaan en wat we wel of niet kunnen en mogen verwachten. Een voorbeeld dat deze onderzoekster noemde, was dat veel kinderen na een diagnose psycho-educatie krijgen. Waar we echter de plank mislaan, is dat wij niet eerst kijken waar dit kind zich bevindt in zijn of haar ontwikkeling. In fase 5 van de gehechtheidsontwikkeling bouwen we namelijk ons zelfbeeld op, we gaan onszelf los zien van de ander en vormen zo ons eerste idee van onszelf. Maar wat nou als je nog niet in deze fase bent en je krijgt van anderen te horen hoe je bent met je autisme of ADHD, wat je allemaal moeilijk vindt, wat je speciaal maakt. Je krijgt dus een kant en klaar model van jezelf voorgeschoteld voordat je überhaupt zelf die kans hebt gehad. Een stevige inprenting waar je lastig vanaf komt.

Ook volwassenen bevinden zich ergens op de schaal van gehechtheid. En daar kun je ook op latere leeftijd nog behoorlijk last van hebben. Maar gelukkig, wij als volwassenen kunnen ons ook ontwikkelen en met terugwerkende kracht de fases doorlopen om zo tot emotionele en sociale groei te komen. Een hele geruststellende visie en een hoopvolle methodiek. <

Katja Stil is psycholoog en werkt als zorgmanager bij Leermakers Zorggroep in Den Bosch, een organisatie die zich richt op kinderen en volwassenen met autisme. Zij schreef twee hulpplannen voor jongeren: Zelfstandig wonen met autisme en Studeren met autisme. In haar columns schrijft zij over hoe het er in de praktijk in de zorg aan toe gaat.

“EEN MILDE KIJK, DIE
AANSLUIT BIJ DE ANDER